



Anna Lind

Tekniska nämnden

## Svar på motion om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön

### Ärende

En motion från Siv Sahlström (C) m.fl. har tagits fram som efterfrågar att det snarast ska tas fram en plan för att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön och utreda på vilket sätt man kan komma tillrätta med övergödningen.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till tekniska nämnden. Tekniska nämnden avlägger yttrande gällande motionen i detta ärende.

### Tekniska kontorets förslag till beslut

Tekniska nämnden fastställer föreslaget yttrande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på motionen.

### Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 22 oktober 2018 (§ 139) att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag till vattenplan för Danderyds kommun.

Vattenplanen förväntas bli beslutad av kommunfullmäktige under 2022.

Vattenplanen innehåller flertalet åtgärdsförslag för Ösbysjön med en tillhörande tidplan. Utöver Vattenplanens föreslagna åtgärder har Tekniska kontoret redan aktivt påbörjat förarbetet så att vattenprovtagning kan starta redan februari 2022.

Vattenmyndigheten ställer krav på att Danderyds kommun ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomsterna Edsviken, Lilla Värtan, Stora Värtan och Rösjön innan år 2027. Kommunen är skyldig att redovisa åtgärder för de utpekade vattenförekomsterna. Det är både av lokalt och nationellt intresse att insatser görs där de gör störst miljönytta. Utöver det har kommunen valt att inkludera åtgärder för kommunens sjöar för att även de anses värdefulla. Alla sjöarna i Danderyds kommun inklusive Ösbysjön hanteras i vattenplanen.

Anna Lind

## Tekniska kontorets utredning

Alla kommunens sjöar beaktas i Vattenplanens åtgärder, därmed också Ösbysjön. Flera åtgärder är riktade direkt och indirekt mot Ösbysjön i Vattenplanen.

Två av dessa åtgärder (åtgärd nummer 7 och åtgärd nummer 13 i *Vattenplanen*) handlar om att upprätta ett provtagningsprogram och den andra åtgärden om att det ska utredas en lämplig och möjlig metod för att minska övergödningsproblematiken i Ösbysjön och en

Idag finns det inte tillräckligt med vetenskapligt underlag om Ösbysjöns aktuella tillstånd. Därmed går det inte att föreslå eller göra ett val av en adekvat behandlingsmetod för Ösbysjön.

Om arbetet för Ösbysjön och kommunens andra sjöar ska göras bra, rätt och försvarbart med skattemedel behöver arbetet genomföras systematiskt och vetenskapligt.

- ***Åtgärd nr 7: Upprätta ett provtagningsprogram för sjöar och kustvatten.***

Vattenprovtagning har redan påbörjats den 28 februari 2022 och nästa tillfälle är 12 april 2022. Detta är ett viktigt steg för framtida uppföljning och utvärdering av metoder.

***Åtgärd 13 "Utredning av lämplig och möjlig metod för att minska övergödningsproblematiken i sjöarna Ösbysjön, Ekebysjön och Nora Träsk."***

*Samtliga tre sjöar har dokumenterat övergödningsproblematik.*

*Utredning bör visa på lämplig platsspecifik metod för restaurering som till exempel biomanipulering eller aluminiumbehandling.*

Åtgärden nämner två möjliga restaureringsmetoder: aluminiumbehandling eller biomanipulering (reduktionsfiske). Det måste dock understrykas att ingen restaureringsmetod kan implementeras utan inledande provtagningar. För att kunna föreslå åtgärder och lösningar för en så komplicerad miljö som en sjö krävs vetenskapliga underlag. Sjöns vattenkemi måste vara väl känd och prover ska tas för vissa ämnen för att se samband. Provtagningar är viktiga för utvärdering av lämplig behandling av sjön men är också ett verktyg för uppföljning.



Anna Lind

Tabellen nedan visar en översikt över det som ska utföras på Ösbysjön under 2022:

Åtgärder Ösbysjön	Tidplan
Näringsämnen	<ul style="list-style-type: none"><li>• 28 februari 2022</li><li>• 12 april 2022</li><li>• Augusti 2022</li><li>• Oktober 2022</li></ul>
Växtplanktonförhållanden (artsammansättning)	<ul style="list-style-type: none"><li>• 28 februari 2022</li><li>• 12 april 2022</li><li>• Augusti 2022</li><li>• Oktober 2022</li></ul>
Provfiske (undersökning av vilka fiskar som finns och artsammansättningen i Ösbysjön)	Juli, 2022
Sedimentprover	Februari 2022
Fosfors bindningsförmåga	Februari 2022
Utredning av in och utlopp	Augusti 2022
Utredning av möjliga källor till förorening av Ösbysjön	Oktober 2022
Kontroll av Ösbysjödammens effektivitet och skötselplan av dammen	Maj 2022

- **Åtgärd nr 8:** *Upprätta skötselplan/underhåll/drift för alla anlagda dammar och våtmarker*



Anna Lind

De dammar och våtmarker som redan är anlagda ska ha en plan för underhåll/drift så att dessa bibehåller sin reningseffekt. Detta gäller exempelvis Ösbysjödammen.

- **Åtgärd nr 42:** *Aktivt driva på framtagandet av ett lokalt åtgärdsprogram (LÅP) för Stora Värtan.*

Ösbysjön ligger inom avrinningsområdet för Stora Värtan. I och med framtagande av ett lokalt åtgärdsprogram för Stora Värtan gynnas Ösbysjön genom ett förbättrat vattenkemitillstånd.

De förslag som ett *Lokalt åtgärdsprogram för Stora Värtan* skulle kunna innehålla för just Ösbysjön går inte att förutse redan idag innan arbetet ens har påbörjats, varför dess eventuella innehåll och förslag inte kan närmare preciseras ännu. Som ett exempel på hur ett lokalt åtgärdsprogram kan se ut kan man se på *Lokalt åtgärdsprogram för Edsviken* som innehåller många konkreta åtgärder som ska vidtas inom avrinningsområdet.

Ösbysjön definieras inte som en så kallad vattenförekomst av Vattenmyndigheten. Danderyds kommun har ett lagligt krav att driva arbetet framåt och redovisa årligen kommunens arbete för vattenförekomsterna som Edsviken och lilla Värtan etc fram till år 2027. Det är av nationellt intresse att alla kommuner lägger sin tid och resurser där det gör mest miljönytta. Trots detta beaktas Ösbysjön i Vattenplanen och samtliga sjöar tycker Danderyds kommun har ett värde.

När det gäller Ösbysjön som badsjö så tar kommunen badvattenkvalitetprover varje år som analyseras av Miljö- och stadsbyggnadskontoret. Badvattenproverna för Ösbysjön har under de senaste åren inte visat några problem och vattnet har varit tjänligt utan anmärkning.

### **Tekniska kontorets bedömning**

Genom åtgärderna i förslaget på den nya vattenplanen och inom det ordinarie fortsatta arbetet för vatten inom kommunens verksamhet är målet att aktivt förbättra vattenkvaliteten för Ösbysjön och samtliga sjöar i kommunen.

Idag finns det inte tillräckligt med vetenskapligt underlag om Ösbysjöns aktuella tillstånd. Det är nödvändigt att inhämta sådan kunskap för att kunna göra ett val av adekvat behandlingsmetod för Ösbysjön.

Om arbetet för Ösbysjön och kommunens andra sjöar ska göras bra, rätt och försvarbart behöver arbetet genomföras systematiskt och vetenskapligt.



Anna Lind

Tekniska kontoret har påbörjat arbetet med att förbättra kvaliteten i Ösbysjön. Ett provtagningsprogram är ingångstartat där även provfiske ingår och ett antal utredningar och kontroller ska genomföras. Det pågår därmed redan en utredning som syftar till att komma till rätta med övergödningen. Under hösten 2022 bedöms utredningen kunna visa på vilket sätt det kan ske.

Anna Tengelin Skoog  
Teknisk direktör

Percy Tollebrant  
TF. Anläggningschef

#### Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Svar på motion om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön 2022-04-08
2. Förslag till yttrande - Svar på motion om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön
3. Motion om att förbättra vattenkvaliteten i Ösbysjön
4. Naturvatten varför undersöka Ösbysjön

Expedieras  
Kommunstyrelsen